

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-12-13
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 2133-12

KLAGANDE

Naturskyddsföreningen i Danderyd
c/o Eivor Niklasson
Ekbacksvägen 33 B
182 38 Danderyd

MOTPART

Tekniska kontoret
Box 74
182 11 Danderyd

ÖVERKLAGADE BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2012-03-16 i ärende nr 5051-20596-2011, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens för nybyggnad av två flytbryggor på fastigheten Danderyd Stocksund 2:160

DOMSLUT

Med ändring av det överklagade beslutet upphäver mark- och miljödomstolen byggnadsnämndens beslut om dispens från strandskyddsbestämmelserna för nybyggnad av två flytbryggor på fastigheten Danderyd Stocksund 2:160.

Dok.Id 295964

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Danderyds kommun (nämnden) beslutade den 21 juni 2011, på ansökan av Tekniska kontoret i Danderyd (Tekniska kontoret) att bevilja strandskyddsdispens för nybyggnad av två flytbryggor på fastigheten Danderyd Stocksund 2:160. Naturskyddsföreningen i Danderyd (Naturskyddsföreningen) överklagade beslutet i strandskyddsfrågan till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som i beslut den 16 mars 2012 avslog överklagandet.

Naturskyddsföreningen har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen har idag i mål P 2041-12 meddelat dom avseende ett överklagat bygglov rörande aktuell fastighet och berörd brygga.

YRKANDEN M.M.

Naturskyddsföreningen har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat att mark- och miljödomstolen upphäver meddelad strandskyddsdispens.

Till stöd för sin talan har Naturskyddsföreningen anfört i huvudsak följande. Det behov som båtklubben har av att vidga sin verksamhet kan tillgodoses utanför det i målet aktuella strandområdet. Detta styrks av den båtplatsutredning som kommunen nyligen låtit göra vari framgår att båtklubben förfogar över ytterligare tre intilliggande hamnar i kommunen. Två av dessa hamnar har en utbyggnadspotential om cirka 90 ytterligare båtplatser. Strandremsan utmed Cedergrenska parken är kort, cirka 70 meter, och utgör en av de få platser inom kommunen som ger allmänheten möjlighet till bad. De två planerade pontonbryggorna ominstetgör denna möjlighet till bad och reducerar kraftigt tillgängligheten genom kajkonstruktionen. Om parkens naturstrand och dess fria sjöläge ersätts av betongpontoner kommer platsens natur- och kulturhistoriska karaktär att ödeläggas och dess rekreativa värden gå förlorade.

Tekniska kontoret har beretts tillfälle att yttra sig men har inte avhört.

DOMSKÄL

Av 7 kap. 13–15 §§ miljöbalken framgår att land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen omfattas av strandskydd och att det inom strandskyddsområde inte får uppföras byggnader eller utföras anläggningar eller anordningar om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdats fritt. Bestämmelser om kommunens möjligheter att upphäva strandskyddet finns i 4 kap. 17 § plan- och bygglagen. Något sådant beslut om att upphäva strandskyddet i berörd detaljplan har kommunen inte fattat. Strandskydd gäller således för i målet aktuell åtgärd.

För att dispens ska meddelas från bestämmelserna om strandskydd krävs särskilda skäl. 7 kap. 18 c § 3 miljöbalken kan ett särskilt skäl vara att området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området. I motiven anges bryggor som exempel på anläggningar som för sin funktion måste ligga vid vattnet. Sådana anläggningar bör dock inte lokaliseras till områden med stort rekreativvärde (prop. 1997/98:45 II s. 90).

Mark- och miljödomstolen delar inte länsstyrelsens bedömning att uppförande av två flytbryggor utmed Cedergrenska parkens strandkant inte kan anses påverka allmänhetens tillgänglighet till strandområdet. Tvärtom bedömer domstolen att en utvidgning av båtklubbens verksamhetsområde till parkens strandkant skulle innebära en privatisering av ett område som i dagsläget har ett för allmänheten högt rekreativvärde. Inte heller har Tekniska kontoret visat att det behov som bryggorna är avsedda att fylla inte kan tillgodoses utanför området. Mark- och miljödomstolen konstaterar därmed att förutsättningar för att bevilja dispens i enlighet med 7 kap. 18 c § 3 miljöbalken inte föreligger. Det har inte heller i övrigt framkommit någon omständighet som ensam eller tillsammans med andra omständigheter utgör skäl att meddela dispens från gällande strandskydd. Vid en avvägning mellan det allmänna strandskyddsintresset och intresset av att få uppföra de två flytbryggorna får det allmänna intresset av fortsatt tillgång till Cedergrenska

parkens strandområde anses väga tungt. Mot bakgrund av det anförda ska Naturskyddsföreningens talan därmed bifallas och meddelad strandskyddsdispens upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 3 januari 2013. Prövningstillstånd krävs.

Claes-Göran Sundberg

Kristina Littke

_____

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Claes-Göran Sundberg, ordförande, och tekniska rådet Kristina Littke. Föredragande har varit beredningsjuristen Ote Dunér.

**LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN**

Enheten för överklaganden 2
Charlotte Fornwall
08-785 5093

BESLUT

Datum
2012-03-16

Beteckning
5051-20596-2011

Naturskyddsföreningen i Danderyd
Eivor Nicklasson *delg kv*
Ekbacksvägen 33 B

NACKA TINGSRÄTT
Enhet 4

INKOM: 2012-04-16
MÅLNR: M 2133-12
AKTBIL: 4

182 38 Danderyd

Överklagande av Byggnadsnämndens i Danderyds kommun beslut att meddela dispens från strandskyddsbestämmelserna avseende uppförande av två flytbryggor (småbåtshamn) på fastigheten Stocksund 2:160

BESLUT

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Danderyds kommun beslutade den 21 juni, § 114, att meddela dispens från strandskyddsbestämmelserna för nybyggnad av två flytbryggor på fastigheten Stocksund 2:160.

Beslutet har överklagats av Naturskyddsföreningen i Danderyds kommun genom Eivor Nicklasson som har yrkat att beslutet upphävs. Till grund för överklagandet har i huvudsak följande anförts. 1) Den tänkta exploateringen motverkar syftet med strandskyddet eftersom allmänhetens möjligheter att nyttja stranden och badplatsen påverkas negativt. 2) Det särskilda skäl som Tekniska kontoret anför i sin ansökan är inte korrekt eftersom det finns flera alternativa och mycket bättre placeringar av nya båtplatser både i hamnen och i den närliggande Långängens båthamn där man inte kolliderar med höga kultur- och naturvärden. 3) Strandens fria sjöläge har en avgörande betydelse för allmänhetens möjlighet till friluftsliv och rekreation som parken erbjuder med sin fria strand och öppna vatten. Detta skulle gå förlorat om man gör om parkens öppna vattenområde till en privat parkeringsplats för fritidsbåtar. 4) Cedergrenska parkens betydelse som länk för biologisk mångfald till Nationalstadsparken påverkas negativt. Detta har även påtalats av Förbundet för Ekoparken med sina drygt 50 medlemsföreningar. Vidare har anförts att några egentliga undersökningar av växt- och djurlivet inte har gjorts inom parkens vattenområde varför det är svårt att bedöma konsekvenserna av en pontonisering av denna fria strand. Enligt försiktighetsprincipen bör man dock vara mycket restriktiv med den här typen av exploatering av de få kvarvarande fria stränderna inom Stocksundet med sina känsliga lek- och yngelområden för bl.a. abborre, gös och gädda.

MOTIVERING

Fastigheten Stocksund 2:160 är belägen inom ett område som omfattas av en detaljplan som vann laga kraft den 15 december 2009 och omfattas av

strandskydd. Del av fastigheten omfattas av vattenområde, WB1, som enligt detaljplanen är avsedd att användas för bryggor och intilliggande verksamhet.

Av 7 kap 13 § miljöbalken (MB) framgår att strandskydd råder vid havet och vid insjöar och vattendrag. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtliv.

Enligt 7 kap 14 § MB omfattar strandskyddet land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde).

Inom ett strandskyddat område får enligt 7 kap 15 § MB inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar uppföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Enligt 7 kap 18 b § MB får kommunen i det enskilda fallet g dispens från förbuden i 15 §, om det finns särskilda skäl.

Enligt 7 kap 18 c § MB får man som särskilda skäl vid prövningen av dispens från strandskyddet beakta endast om det område dispensen avser

1. redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syfte.
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,
5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Enligt förarbetena till strandskyddslagstiftningen (prop. 2008/09:119 s 104) är de omständigheter som räknas upp som särskilda skäl i 7 kap 18 c § MB uttömmande. Vidare konstateras att dispens från bestämmelserna om strandskydd endast får ges om det föreligger särskilda skäl att det är förenligt med förbudets syfte. Avsikten är att denna undantagsregel ska tillämpas mycket restriktivt (prop.2008/09:119 s 104 f. och 1997/98:45, del 2 s 88 ff). Hänsyn måste emellertid tas till omständigheterna i det enskilda fallet.

Enligt 7 kap 25 § MB ska en intresseavvägning mellan enskilda intressen göras (proportionalitetsprincipen). En inskränkning i enskilds rätt får inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Vid proportionalitetsprincipen ska beaktas vilken vikt lagstiftaren lagt vid miljö- och naturvårdshänsynen i jämförelse med bl.a. den enskildes intressen.

Av 7 kap 26 § MB framgår att dispens från någon av bestämmelserna i 7, 9-11, 18 a – 18 e, 20 och 22 §§ endast får göras om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Det aktuella området omfattas av en detaljplan och planens syfte är bl.a. att reglera vattenområdet med rätt att uppföra bryggor för intilliggande verksamhet inom den del av fastigheten Stocksund 2:160 som har beteckningen WB1. För fastigheten gäller strandskydd. En förutsättning för att dispens från strandskyddsbestämmelserna ska kunna meddelas är som ovan angivits att det finns särskilda skäl för den planerade åtgärden och att den inte strider mot strandskyddets syften.

Enligt 17 kap 18 c § miljöbalken får som särskilt skäl vid prövningen om strandskyddsdispens ska beviljas bl.a. beaktas att det område som dispensen avser behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området. De två bryggorna som Tekniska kontoret yrkar dispens för utgör en sådan anläggning (jfr. prop. 1997/98:45 del 2 s 89 där bryggor anges som exempel). Även om en anläggning för sin funktion måste ligga vid vattnet måste vid prövningen av om dispens ska ges en avvägning göras mellan strandskyddsintresset och den enskildes intresse av att ta området i anspråk. Att bevara strandskyddet är ett allmänt intresse. För att dispens ska kunna beviljas krävs därför att det allmänna intresset att bevara området som allemansrättsligt tillgängligt inte alls eller endast obetydligt skadas. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att de nya bryggorna inte kan anses påverka tillgängligheten till strandområdet. När det gäller påverkan på fisket vill Länsstyrelsen anföra att någon utredning i och för sig inte föreligger härom men att det inte framkommit något som skulle visa att det aktuella beslutet om meddelad strandskyddsdispens skulle medföra någon risk för djur- och växtlivet i området. Länsstyrelsen finner sammanfattningsvis vid en avvägning mellan det allmänna strandskyddsintresset och det enskilda intresset att få uppföra de två bryggorna på den aktuella platsen att det allmänna intresset bör stå tillbaka för det enskilda intresset. Nämnden får därmed anses ha haft fog för sitt beslut. Vad den klagande anfört föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga.

Charlotte Fornwall

Charlotte Fornwall
Länsassessor

Bilaga

Anvisning om hur man överklagar

Kopia

Byggnadsnämnden i Danderyds kommun
Tekniska kontoret, Hans Rodin, Box 74, 182 11 Danderyd

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.